

ANTONÍNŮVI ZÁPOTOCKÉMU

Bratislava 16. júna 1948

Slovutný pán predseda!

Slovanský výbor v Bratislave obracia sa na Vás so žiadosťou tlmočiť pánovi prezidentovi v mene Vašom i v mene vlády československej želanie, aby i v svojej novej funkcii aj tohto roku sa zúčastnili na tradičných už oslavách Slovanského dňa na staroslávnom Devíne.

Uvedenie bývalého ministerského predsedu Klementa Gottwalda na prezidentský Hrad bolo by iste dostatočným vysvetlením, prečo na Devín tohto roku prísť nemôže. No pán prezident v svojej predošlej funkcii práve na Slovanský deň na Devíne vlni proklamoval rozhodné a jasné zásady boja proti reakcii, ktoré — ako je známe — vyvolali hlboký dojem vo všetkej verejnosti u nás v Republike a aj v zahraničí a právom sa považujú za signál k zápasu, ktorý vyvrcholil vo februári tohto roku. Bolo by teda vhodné, keby pri tej istej príležitosti, na tom samom mieste bývalý ministerský predseda už vo funkcii prezidentskej pripomenul tomu istému obecnstvu, čo sám považuje za potrebné vzhľadom na nedávnu minulosť, najmä však pre budúcnosť.

Slovanský výbor v Bratislave z týchto príčin obracia sa na vládu i na Vás, pán predseda, s úctivou žiadosťou rozhodnúť kladne o tejto ceste pána prezidenta na Slovensko, ktorá by bola prvou cestou nového prezidenta k nám.

Antonín Zápotocký (1884—1957), popredný pracovník komunistického a odborového hnutia, od r. 1945 predseda ÚRO, po Februári 1948 podpredseda vlády, od júna 1948 predseda vlády, v r. 1953—57 prezident ČSR.

Gottwald sa na devínskych oslavách zúčastnil. Ale ešte predtým, než sa tak stalo (už s istotou, že sa tak stane) organizoval Novomeský novú náplň Devína. 23. VI. 1948 písal V. Kopeckému ako o samozrejmosti, že IV.

Vzhľadom na to, že v dňoch 5.—6. júla sú vrcholné dni sokolského zletu v Prahe, bude Slovanský deň tohto roku výnimočne dňa 11. júla na Devíne.

Takisto prosím Vás, pán predseda, ešte aj touto cestou o účasť na Slovanskom dni a prosím Vás tiež, ak by Vám nebolo možné prísť, určiť zástupcov vlády na spomínanom Dni.

Dovoľujem si Vás poprosiť tiež, aby tak, ako po všetky roky doterajšie, i nad IV. Slovanským dňom prevzala záštitu vláda Československej republiky.

Predseda Slovanského výboru:
L. Novomeský

Slovanský deň sa bude konať za účasti prezidenta s „ústredným časovým heslom: Mierové sily sveta idú so Slovanstvom“. A vysvetľuje, o čo mu ide:

„V predošlých Slovanských dňoch utužovali sme myšlienku slovanskej spolupatričnosti, spolupráce a súdržnosti, tohto roku však... žiada sa, aby sa k účastníkom dňa neprihovorili len predstavitelia slovanských štátov a národov, ale i reprezentanti mierových síl neslovanského sveta. Predstavitelia slovanskí boli pozvaní na Slovanský deň a iste sa na ňom aj zúčastnia. Ide však o to, aby popri nich vystúpili na Devíne tohto roku zvlášť okázalo aj čo len niekoľkí reprezentanti neslovanských národov, ktorí by sa prihovorili k účastníkom Slovanského dňa o mierových snahách u svojich národov a o ich vôli pospolu so slovanským svetom mier udržovať, pestovať a prehlbovať.“

Ako obyčajne, nezostal pri žiadosti, hneď uviedol, ako si predstavuje jej splnenie: „Konkrétne myslím na to, aby Ministerstvo informácií, ktoré pozvalo celý rad osobností aj z neslovanských západných krajín na XI. všesokolský zlet, zabezpečilo čo len niekoľko hostí aj z neslovanského západu pre účasť a pre krátke vystúpenie na Devíne. Myslím, že by bolo veľmi vhodné, keby z delegácie Američanov, Angličanov, Francúzov, poprípade aj iných (ale týchto predovšetkým) po jednom, po dvoch zabezpečilo Ministerstvo informácií pre účasť na devínskych slávnostiach a jedného pre krátky príhovor na nich...“

Na Devín prišla delegácia slov. a čes. krajanov z Ameriky — osobitne ju privítal L. Novomeský. Na oslavách sa zúčastnila aj delegácia Sokolov a priniesla pozdrav sokolského zletu.

Povereník školstva pripravoval aj program pre prezidentov pobyt v Bratislave a počas jeho návštevy sa mu stále venoval. Odovzdal mu dar Slovenska (dielo ľudovej umeleckej výroby), sprevádzal ho na výstave ľudového umenia a prinajmenšom inšpiroval udelenie čestného občianstva K. Gottwaldovi Bratislavy.

22. VI. 1948 poslal Novomeský ďalekopis ministrovi poľnohospodárstva J. Ďurišovi s prosbou, aby zabezpečil na Devín vystúpenie Alexandrovovho súboru z Moskvy. „Bolo by želateľné, keby súbor podnikol zájazd aj po niektorých ďalších mestách Slovenska. Správu o Tvojich opatreniach ako aj o všetkých podrobnostiach treba prerokovať s povereníkom informácií dr. Pavlíkom.“ 25. VI. urgoval odpoveď na prosbu. Tajomník J. Ďuriša odpovedal, že vystúpenie na Devíne je zabezpečené, o ďalších sa rokuje.